

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin "ÜAK Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi - Temel Tıp Bilimleri Altında Yer Alan Anabilim Dallarında Hem Tıpta Uzmanlık Hem de Doktora Eğitimi Yapılması Hakkında İnceleme Komisyonu Raporu" üzerine görüşleri

Ekim 2016

Üniversiteler Arası Kurul Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi Başkanlığı 19/08/2015 tarihli toplantısında aldığı karar gereğince hem "Tıpta uzmanlık" hem de "Doktora" eğitimi yapılmasına ilişkin Konsey görüşü oluşturmak üzere bir inceleme komisyonu oluşturmuştur. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi bu komisyonun hazırladığı taslak raporu değerlendirmek üzere; raporda adı geçen ilgili anabilim dalı temsilcilerinin katılımı ile kendi bünyesinde bir komisyon oluşturmuştur. Bu komisyonun ÜAK Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi raporu üzerine ortak görüşü aşağıda yer almaktadır.

1. Komisyon raporunun oluşturulma yöntemi hatalıdır.

- Tıp fakültelerinin temel bilim alanlarında verilen uzmanlık ve doktora eğitimleri üzerine yapılacak değerlendirmelerin sağlıklı olabilmesi için, konunun **tüm tarafların temsil edildiği üyelerce oluşturulan bir komisyonda ele alınması** gerekir; oysa **söz konusu raporu hazırlayan komisyon bu niteliğe sahip değildir**. Bu nedenle hazırlanan rapordaki değerlendirmeler eksikli ve hatalıdır. Bu derece önemli bir konuda kurulacak komisyonun konunun taraflarını eşit şekilde bir araya toplayan üyelerden oluşması daha doğru ve tarafsız bir yaklaşım sağlar. Dolayısıyla **söz konusu değerlendirmenin; temel bilim alanlarının tıp kökenli akademisyenleri ve uzmanlık derneği temsilcileri ile oluşturulacak bir komisyon aracılığıyla tekrar yapılmasını öneriyoruz**.
- Tıp fakültelerinin birincil varlık nedeni sağlık hizmeti sunmak değil, eğitim vermek ve araştırma yapmaktır. Üniversite hastanelerinde sunulan sağlık hizmetinin temel amacı eğitim ve araştırmadır. Ancak raporda bu nokta gözden kaçırılmakta, üniversite hastaneleri ikinci basamak hastaneler ile eşdeğerde ele alınmaktadır. **Bu anlayış uzmanlık alanlarının "klinikte sağlık hizmeti sunmak" / "hasta görmek" ölçütleri**

üzerinden değerlendirilmesine yol açmıştır. Değerlendirmenin sadece “klinikte hizmet sunup sunmama” ölçütü ile değil, **akademik gerekçeler, tıp eğitimine olası etkileri, sağlık hizmetinin niteliğine yansımaları, istihdam ve özlük hakları gibi ölçütler kullanılarak yapılmasını** öneriyoruz.

2. Raporla varlığı ileri sürülen sorunlar, hatalı saptamalara dayanmaktadır.

- Raporun temel gerekçelerinden biri olan “uzmanlık derecesinin yurtdışında karşılığı bulunmaması” / bu eğitimin ülkemize özgü bir çarpıklık olduğu biçimindeki saptama; “hasta gören” / “klinik hizmet veren” temel bilim alanları için bir sorun olarak görülmemektedir; bu sorun raporun temel tutarsızlıklarından biridir. Bu tutarsızlık, yukarıda değinildiği üzere, esasen uzmanlık/doktora tartışmasının akademik değil pratik kaygılarla, diğer deyişle ‘gelir getirip getirmeme’ ölçütüyle yapılmasından kaynaklanmaktadır.
- Temel tıp bilimleri tıp fakültelerinde ön lisans, lisans, lisansüstü ve uzmanlık eğitimlerinde katkı veren önemli birimlerdir. Bu dalların bir çoğu halihazırda uzmanlık eğitimini hazırlamış ve TUKMOS kapsamında yapılandırma çalışmaları tamamlamıştır.
- Raporla sözü edilen sorunların neden belli alanlarda uzmanlık derecesini ortadan kaldırarak çözülmesi gerektiği belirsizdir. Bu sorunları daha uygun ve kolay yöntemlerle çözmek mümkündür. İlgili tüm tarafları bir araya getiren bir çalışma yürütülmesi daha nesnel, daha kabul edilir ve olumsuz sonuçları çok daha az olabilecek bir uzlaşma sağlayacaktır.

3. Raporla yapılan hatalı değerlendirmeler son derece sakıncalı sonuçlar doğurabilir.

- Temel tıp bilimleri eğitimi, tıp eğitiminin niteliğini önemli oranda belirler. Temel tıp bilimlerinin verilmiş biçimi ve içeriği yetiştirilen hekim adaylarının hem akademik geleceğini hem de iyi hekimlik uygulamalarının başarısını şekillendirir.

- Tıp fakültelerinde verilen eğitimlerin teorik olduğu kadar pratik yükü de bulunmaktadır ve eğitimde en büyük yardımcılar uzmanlık öğrencisi olarak araştırma görevlisi kadrosunda çalışan tıp fakültesi mezunu araştırma görevlileridir.
- "Klinik hizmet sunmayan" anabilim dallarından uzmanlık eğitimi verme yetkisinin alınarak sadece doktora eğitimi vermeye zorlanmaları, tıp fakültesi içinde yapılandırılmış bu alanların bir süre sonra tıp **fakültesi bünyesinden çıkarılması ve başka kurumlara bağlanarak pasif hale getirilmesi gibi** bilimsel ve akademik ölçütlerle açıklanamayacak uygulamalara yol açabilir.
- Ayrıca, yukarıda sözü edilen tüm gerekçeler birlikte değerlendirildiğinde, raporda tavsiye edilen uygulamanın;
 - tıp fakültelerinin ve tıp eğitiminin yapısının ve bütünselliğinin bozulmasına,
 - yetiştirilecek hekimlerin eğitiminin olumsuz etkilenmesine,
 - uzmanlık eğitimi alacak hekimlerin temel tıp bilimleri alanlarının bilgisini edinme çabasından uzaklaşmalarına,
 - tüm bu nedenlerle topluma sunulacak sağlık hizmetinin niteliğinin kötüleşmesine

yol açabileceği kolayca öngörülebilir.

4. Ülkemizde doktora eğitimi pek çok sorun içermektedir; bu sorunlar çözülmeden temel bilimler alanlarını doktora eğitimine daraltmak yeni sorunlar doğuracaktır.

- Yüksek Öğretim Kurulu'nun doktora eğitimi verilebilmesi için bir anabilim dalında biri profesör üç öğretim üyesi bulunması koşulunu getirmesi, halihazırda yetersiz sayıda bulunan doktora programlarının öğrenci almasını daha da güçleştirmiştir.
- Doktora öğrencilerine eğitimleri boyunca kadro sağlama olanağı çok kısıtlı olduğundan, tıp fakültesi mezunları doktora eğitimi almayı tercih etmemektedir.
- Yukarıda sözü edilen sorunlar 2002 yılında Tababet Uzmanlık Tüzüğü kapsamında çıkarılarak uzmanlık eğitimi verme olanağı ortadan kaldırılan Tıp Tarihi ve Etik alanında yakıcı biçimde deneyimlenmektedir. Bunun sonucunda bir taraftan Tıp Etiği alanında

eğitim almış hekimlere gereksinim giderek artmakta iken, diğer taraftan yukarıdaki sorunlar nedeniyle doktora eğitimi g¼ncel gereksinimi karşılayamamaktadır.

- Doktora eğitimi alanlar uzmanlık eğitimi alanlara g¼re sahip oldukları haklar ve istihdam olanakları açısından daha dezavantajlı durumdadır.
- S¼z¼ edilen nedenlerle;
 - doktora programlarına hak ettikleri ¼nem verilmeli,
 - doktora programlarına alınacak ¼đrencilerin tıp fak¼ltesi mezunu olmalarını teşvik etmek ¼zere d¼zenlemelere gidilmeli,
 - doktora ¼đrencilerinin kadrolu olarak eğitim almaları sağlanmalı,
 - anabilim dallarında ¼đretim elemanlarının ¼zl¼k hakları geliştirilmeli,

"bazı alanlarda uzmanlık eğitimine gerek olmadığı, gereksinimlerin doktora eğitimi ile karşılanabileceği" ve benzeri değerlendirmelere ancak bu koşullar sağlandıktan sonra girişilmelidir.

Uludağ ¼niversitesi Tıp Fak¼ltesi İlgili Anabilim Dalları

Anatomi Anabilim Dalı

Biyofizik Anabilim Dalı

Biyoistatistik Anabilim Dalı

Biyokimya Anabilim Dalı

Fizyoloji Anabilim Dalı

İmm¼noloji Anabilim Dalı

Patoloji Anabilim Dalı

Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı

Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı

Tıbbi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı

Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı